

Rozporządzenie

Rady Ministrów

z dnia2010 r.

w sprawie wykazu dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną

Na podstawie art. 13ha ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Drogami krajowymi lub ich odcinkami, na których pobiera się opłatę elektroniczną są:

- 1) autostrada A1 na odcinkach:
 - a) węzeł Tuszyn – węzeł Bełchatów,
 - b) węzeł Sośnica – węzeł Świerklany;
- 2) autostrada A2 na odcinku węzeł Modła – węzeł Stryków I;
- 3) autostrada A4 na odcinkach:
 - a) Zgorzelec – węzeł Bielany Wrocławskie,
 - b) węzeł Bielany Wrocławskie – węzeł Kleszczów,
 - c) węzeł Kleszczów - węzeł Murkowska,
 - d) węzeł Balice I – węzeł Szarów;
- 4) autostrada A6 Kołbaskowo – węzeł Kijewo;
- 5) autostrada A8 na odcinku węzeł Magnice – węzeł Pawłowice;
- 6) autostrada A18 węzeł Olszyna – węzeł Krzyżowa;
- 7) droga ekspresowa S1 na odcinkach:
 - a) Cieszyn-Boguszewie – Bielsko Biała-Krzemionki,
 - b) Dąbrowa Górnicza (Ząbkowice) – Tychy,
 - c) węzeł Podwarpie – węzeł Pyrzowice;
- 8) droga ekspresowa S3 na odcinkach:
 - a) węzeł Goleniów Zachód – Szczecin (węzeł Kijewo),
 - b) węzeł Klucz – Gorzów Wielkopolski (węzeł Gorzów Południe),
 - c) Sulechów – Nowa Sól;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 23, poz. 136 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 54, poz. 326, Nr 218 poz. 1391 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 19 poz. 100 i 101, Nr 86, poz. 720. i Nr 168, poz. 1323

- 9) droga ekspresowa S5 na odcinku węzeł Stryżek – węzeł Białe Błota;
- 10) droga ekspresowa S6 na odcinku węzeł Bożepole Wielkie – węzeł Rusocin;
- 11) droga ekspresowa S7 na odcinkach:
- a) węzeł Elbląg Wschód – Kalsk,
 - b) obwodnica Płońska,
 - c) węzeł Kroczewo – węzeł Czosnów,
 - d) Grójec (z obwodnicą Grójca) – Jedlińsk,
 - e) Skarżysko Kamienna – Chęciny;
 - f) obwodnica Jędrzejowa,
 - g) skrzyżowanie z drogą krajową nr 79 – węzeł Biezanów,
 - h) węzeł Myślenice – węzeł Lubień;
- 12) droga ekspresowa S8 na odcinkach:
- a) węzeł Dąbrowa – węzeł Cieśle,
 - b) węzeł Konotopa – węzeł Powązkowska,
 - c) Radzymin (z obwodnicą Radzymina) – Wyszaków (z obwodnicą Wyszkowa),
 - d) obwodnica Ostrowi Mazowieckiej;
- 13) droga ekspresowa S10 na odcinkach:
- a) Szczecin (węzeł Płonia) – węzeł Święte,
 - b) węzeł Nieszawka – węzeł Lubicz;
- 14) droga ekspresowa S11 na odcinku Poznań – Kórnik;
- 15) droga ekspresowa S22 na odcinku Elbląg – Grzechotki (granica państwa);
- 16) droga ekspresowa S69 na odcinku obwodnicy Bielska – Białej;
- 17) droga krajowa nr 4 na odcinku Rzeszów – Jarosław;
- 18) droga krajowa nr 6 na odcinku Gościcino – Bożepole Wielkie;
- 19) droga krajowa nr 7 na odcinkach:
- a) Płońsk – węzeł Kroczewo,
 - b) węzeł Czosnów – Warszawa ,
 - c) Warszawa – Grójec,
 - d) Kraków – Myślenice;
- 20) droga krajowa nr 10 na odcinku Dąbie – Grzędzice;
- 21) droga krajowa nr 77 na odcinku Radymno – Przemyśl;
- 22) droga krajowa nr 81 na odcinku Katowice – Skoczów;
- 23) droga krajowa nr 92 na odcinkach:
- a) Nowy Tomyśl – Poznań,

b) Poznań – Września;

24) droga krajowa nr 94 na odcinku Sosnowiec – Olkusz.

§ 2. Początkiem lub końcem drogi krajowej lub jej odcinka, na którym pobiera się opłatę elektroniczną jest:

- 1) punkt przecięcia osi dróg w węźle lub skrzyżowaniu albo
- 2) punkt przecięcia osi drogi z granicą miasta na prawach powiatu lub granicą państwa.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2011 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

Uzasadnienie

Projekt stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 13ha ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.).

Z dniem 24 grudnia 2008 r. weszła w życie *ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 218, poz. 1391), która została opracowana ze względu na konieczność wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów *dyrektywy 2006/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. zmieniającej dyrektywę 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe* (Dz. U. UE L Nr 157 z 09.06.2006, str. 8). Wprowadza ona szereg zmian związanych z systemem opłat za korzystanie z dróg publicznych w Polsce. Zgodnie z art. 9 pkt 1 w/w ustawy od dnia 1 lipca 2011 r. stosowany będzie nowo dodany przepis art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych – zgodnie, z którym korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat m.in. za przejazdy po drogach krajowych pojazdów samochodowych, w rozumieniu art. 2 pkt. 33 *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) za które uważa się także zespół pojazdów składający się z pojazdu samochodowego oraz przyczepy lub naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, w tym autobusów. Opłata ta zwana jest "opłatą elektroniczną" i będzie pobierana za przejazd po drogach krajowych lub ich odcinkach. Opłata ta zastąpi funkcjonującą obecnie ryczałtową opłatę za przejazd po drogach krajowych (tzw. system winietowy).

Przedmiotowy projekt rozporządzenia określa drogi krajowe lub ich odcinki, na których pobierana będzie opłata elektroniczna.

Mając na uwadze potrzeby utrzymania i ochrony dróg istotnych dla rozwoju sieci drogowej w § 1 projektowanego rozporządzenia wskazano wykaz dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną.

Przedmiotowy wykaz będzie uzupełniany wraz z oddawaniem do użytkowania kolejnych odcinków autostrad, dróg ekspresowych czy też rozbudowywanych dróg krajowych innych klas technicznych. Wykaz może być też rozszerzany o inne drogi krajowe, jeżeli działanie takie będzie konieczne dla zapewnienia właściwej polityki przewozowej lub ochrony tych dróg.

W § 2 projektu rozporządzenia wskazano sposób wyznaczania początku i końca odcinka drogi krajowej, na którym będzie pobierana opłata elektroniczna. Wzorem innych krajów członkowskich Unii Europejskiej system opłaty elektronicznej wprowadzany będzie na wybranych odcinkach dróg krajowych o najwyższym standardzie (w szczególności leżące w sieci TEN-T autostrady i drogi ekspresowe, przy czym system opłaty elektronicznej w pierwszym etapie wdrażany będzie na sieci drogowej wybudowanej i eksploatowanej w systemie tradycyjnym) oraz wybranych drogach krajowych dwujezdniowych.

Projekt rozporządzenia przewiduje w pierwszym okresie (od lipca 2011 roku) objęcie opłatami ok. 630 km autostrad, ok. 570 km dróg ekspresowych oraz ok. 400 km dróg krajowych dwujezdniowych oraz dróg równoległych zarządzanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. Pierwsza rozbudowa systemu planowana jest na styczeń 2012 roku. Planuje się, że rozporządzenie zostanie wówczas uzupełnione o następujące odcinki dróg:

1) autostrady:

- (a) A-1 na odcinku Maciejów – Sośnica,
- (b) A-2 na odcinku obejmującym obwodnicę Mińska Mazowieckiego,
- (c) A-4 na odcinku od węzła Rzeszów Zachód do węzła Rzeszów Wschód,
- (d) A-8 na odcinku od węzła Lotnisko do węzła Pawłowice;

2) drogi ekspresowe:

- (a) S-1 na odcinku obejmującym obwodnicę Bielska Białej,
- (b) S-5 na odcinku Gniezno – Poznań,
- (c) S-7 na odcinku Skarżysko Kamienna – Występa,
- (d) S-19 na odcinku Stobierna – Rzeszów,
- (e) S-11 na odcinku obejmującym zachodnią obwodnicę Poznania;

3) pozostałe drogi krajowe:

- (a) nr 1 na odcinkach: Łódź – Tuszyn, węzeł Bełchatów – Dąbrowa Górnicza oraz Tychy – Bielsko Biała,
- (b) nr 86 na odcinkach: Podwarpie – Katowice oraz Katowice – Tychy.

Kolejna rozbudowa systemu planowana jest na dzień 1 stycznia 2013 roku. Do systemu włączone zostanie dalsze ok. 1800 km autostrad i dróg ekspresowych. Możliwe jest również włączenie do systemu autostrad koncesyjnych. Trzecia rozbudowa systemu planowana jest na styczeń 2014 roku: do systemu włączone zostanie dalsze ok. 600 km dróg ekspresowych. Planuje się, że w roku 2014 system obejmował będzie ok. 4400 km dróg (bez autostrad koncesyjnych). Jednocześnie do systemu mogą być włączane wybrane równoległe odcinki

dróg krajowych, które wymagać będą szczególnego zabezpieczenia z uwagi na nadmierny ruch ciężarowy.

Docelowo opłatami elektronicznymi zostaną objęte wszystkie odcinki autostrad, dróg ekspresowych, dwujezdniowych dróg krajowych, które nie będą przebudowywane oraz wybrane odcinki dróg krajowych równoległych.

W odrębnym rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości stawek opłaty elektronicznej ustalona zostanie wysokość stawek opłaty elektronicznej dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony oraz autobusów, która zgodnie z ustawą o drogach publicznych nie może być wyższa niż 2 zł. i nie może przekroczyć maksymalnej stawki opłaty elektronicznej.

Przewiduje się, że objęcie systemem opłaty elektronicznej zarówno autostrad, dróg ekspresowych oraz dróg krajowych generować będzie w okresie 2011-2020 wyższe przychody w porównaniu z przychodami, jakie były generowane w systemie winietowym. Na wysokość przychodów z opłat pobieranych w systemie elektronicznym wpływ będzie miał wzrost ruchu oraz stopniowy wzrost długości sieci dróg objętych tym systemem. System opłaty elektronicznej może być sukcesywnie rozszerzany na drogi alternatywne tak, aby nie dopuścić do ucieczki ruchu na drogi pozostające poza systemem, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do zwiększenia kosztu eksploatacji, w tym utrzymania dróg alternatywnych. Niezbędnym elementem wspierania zrównoważonego rozwoju transportu w krajach Unii Europejskiej jest bardziej sprawiedliwy system opłat za korzystanie z infrastruktury drogowej oparty na zasadzie „użytkownik płaci” oraz możliwość stosowania zasady „zanieczyszczający płaci”, na przykład poprzez wprowadzenie zróżnicowanych opłat za przejazd w zależności od wpływu pojazdu na środowisko. Wdrożenie systemu elektronicznego poboru opłat za przejazd umożliwić ma w przyszłości świadczenie europejskiej usługi opłaty elektronicznej na transeuropejskiej sieci drogowej, zgodnie z dyrektywą 2004/52/WE Parlamentu i Rady w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych.

Przedłożony projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego - Biuletynu Informacji Publicznej z chwilą przesłania do uzgodnień międzyresortowych.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia jest zgodny z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej w tym zakresie.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, drogową spółkę specjalnego przeznaczenia, w przypadku powierzenia jej zadań z zakresu systemu opłaty elektronicznej oraz może oddziaływać na podmioty, z którymi minister właściwy do spraw transportu zawarł bądź zawrze umowę o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady płatnej.

Ponadto projekt kierowany jest do wszystkich podmiotów korzystających z dróg krajowych, wykorzystujących w tym celu pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, w tym autobusy niezależnie od ich masy.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie poddany konsultacjom społecznym poprzez:

1. Przesłanie do następujących organizacji zrzeszających przewoźników drogowych:

- 1) Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce, Warszawa;
- 2) Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego Spedycji, Warszawa;
- 3) Polskie Stowarzyszenie Przewoźników Autokarowych, Warszawa;
- 4) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Warszawa;
- 5) Sekretariat Transportowców NSZZ „Solidarność”, Warszawa;
- 6) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Samochodowego, Ostrowiec Świętokrzyski;
- 7) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego, Stobno/k Piły;
- 8) Forum Związków Zawodowych, Bydgoszcz;
- 9) Małopolskie Stowarzyszenia Przewoźników Osobowych, Kraków.

2. Przesłanie do podmiotów, z którymi minister właściwy do spraw transportu zawarł umowę o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady płatnej:

- 1) Autostrada Wielkopolska S.A.;
- 2) Stalexport Autostrada Małopolska S.A.;
- 3) Gdańsk Transport Company S.A.;

3. Zamieszczenie na stronach Biuletynu Informacji Publicznej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na sektor finansów publicznych. Przewiduje się, że objęcie systemem opłaty elektronicznej zarówno autostrad, dróg ekspresowych oraz dróg krajowych generować będzie wyższe przychody w porównaniu z przychodami, jakie były generowane w systemie winietowym.

Projektowane rozporządzenie określa podstawową sieć dróg krajowych, na której pobierana będzie opłata elektroniczna. Wpływy z opłaty elektronicznej stanowiąc będą drugie stałe źródło zasilania Krajowego Funduszu Drogowego, które finansuje realizację zadań w zakresie budowy i przebudowy sieci dróg krajowych.

Zgodnie z proponowanym wykazem dróg krajowych lub ich odcinków, opłata elektroniczna wprowadzona będzie przede wszystkim na autostradach i drogach ekspresowych, które są obecnie w trakcie budowy lub na etapie prac przygotowawczych. W przypadku istniejących odcinków dróg krajowych wprowadzeniu opłat będzie towarzyszyć realizacja programu ochrony dróg równoległych obejmującego zabiegi o charakterze prawnym, organizacyjnym, inżynierskim i kontrolnym.

Ponadto, jak wskazują doświadczenia innych krajów, zastosowanie elektronicznego poboru opłat przyczynia się do powrotu pojazdów na drogi płatne (zwiększenie komfortu przejazdu), a w każdym razie do zmniejszenia odpływu ruchu na drogi alternatywne. Ewentualny odpływ ruchu na drogi alternatywne może być dodatkowo zmniejszony objęciem elektronicznym poborem opłat dróg ekspresowych oraz wybranych dróg krajowych równoległych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Pobieranie opłat w systemie opłaty elektronicznej będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy – szacuje się, że powstanie ok. 700 miejsc pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wdrożenie systemu opłaty elektronicznej wiązać się będzie z wprowadzeniem zasady, że stawka opłaty będzie odzwierciedlać faktyczny koszt zużycia drogi przez użytkownika. Wymusi to racjonalizowanie kosztów przez wszystkie podmioty, które korzystają z dróg publicznych, wykorzystujące pojazdy o dmc powyżej 3,5 t. Ponadto należy oczekiwać, że nastąpi zwiększenie racjonalności w strukturze przewozów, tj. zmniejszenie udziału pustych przejazdów

dalekobieżnych oraz przeniesienie części przewozów towarowych i osobowych na alternatywne środki transportu (w szczególności transport kolejowy).

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Opłata elektroniczna wprowadzona będzie przede wszystkim na autostradach i drogach ekspresowych, które są obecnie w trakcie budowy lub na etapie prac przygotowawczych. W przypadku istniejących odcinków dróg krajowych wprowadzeniu opłat będzie towarzyszyć realizacja programu ochrony dróg równoległych obejmującego zabiegi o charakterze prawnym, organizacyjnym, inżynierskim i kontrolnym. Ewentualny odpływ ruchu na drogi alternatywne może być dodatkowo zmniejszony objęciem elektronicznym poborem opłat dróg ekspresowych oraz wybranych dróg krajowych równoległych.